

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 23 lipca 2026 r.
znak sprawy: RRE.wpz.058.14.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 17964 w sprawie trzody chlewnej w Polsce

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 17964 złożoną przez posłów Annę Gembicką i Jarosława Sachajko w sprawie trzody chlewnej w Polsce informuję, co następuje.

Pyt. 1. Jak zmieniało się pogłowie trzody chlewnej w Polsce w latach 2006-2025 z uwzględnieniem danych dostępnych za 2026 r.?

Pyt. 2. Jak w tym okresie zmieniał się model produkcji trzody chlewnej w Polsce ?

Dane statystyczne dotyczące pogłowia świń w Polsce w podziale na poszczególne kategorie zwierząt, w tym liczba loch i loch prośnych dostępne są na stronie Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) pod adresem: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/produkcja-zwierzeca-zwierzeta-gospodarskie/poglowie-swin-wedlug-stanu-w-grudniu-2025-r-,7,18.html>

Jednocześnie w załączniku nr 1 przedstawione zostały dane liczbowe przygotowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotyczące pogłowia i zmian w strukturze produkcji świń w latach 2006-2026.

3. Czy Ministerstwo posiada dane dotyczące importu i eksportu związanego z sektorem trzody chlewnej?

Dane dotyczące handlu zagranicznego są publicznie dostępne na stronie GUS

<https://dbw.stat.gov.pl> oraz EUROSTAT

<https://ec.europa.eu/eurostat/comext/newxtweb>

Ponadto dane w zakresie handlu, w tym struktury geograficznej eksportu i importu mięsem wieprzowym oraz zwierzętami żywymi dostępne są na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakładce Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej <https://zsrir.minrol.gov.pl/reports>

Polska nie jest samowystarczalna na rynku wieprzowiny, jest importerem netto zarówno w zakresie mięsa wieprzowego, jak również świń do tuczu.

Pyt. 4. Czy Ministerstwo posiada porównywalne dane dotyczące opłacalności produkcji trzody chlewnej w latach 2026-2025?

Pyt. 5. Jakie czynniki Ministerstwo uznaje za najważniejsze dla opłacalności produkcji trzody chlewnej

Ministerstwo na bieżąco korzysta z analiz i informacji wykonywanych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Analizy te wykonywane są corocznie, dodatkowo w przypadku potrzeby wykonywane są zadania ad hoc. Dochodowość produkcji żywca wieprzowego charakteryzuje się bardzo dużą zmiennością w poszczególnych latach, która w znacznym stopniu jest determinowana cyklicznością produkcji. Wzrost dochodów gospodarstw rolnych wyspecjalizowanych w produkcji żywca wieprzowego występuje w warunkach wysokich cen skupu i ich korzystnej relacji do cen pasz. Spadek dochodów natomiast w okresie głębokich spadków cen skupu żywca wieprzowego i pogorszenia się wspomnianej relacji. Zmiany dochodowości produkcji żywca wieprzowego są w związku z tym determinowane cyklicznymi wahaniami pogłowia świń i cen skupu. Cykliczne wahania koniunkturalne oraz ogniska ASF pozostają głównymi obszarami ryzyka produkcyjnego i inwestycyjnego w krajowej branży mięsa wieprzowego.

Informacja o dochodach i kosztach gospodarstw wyspecjalizowanych w chowie trzody chlewnej została zamieszczona w załączniku 2 i 3 do niniejszego pisma.

Dane statystyczne dotyczące relacji cen skupu żywca do cen pasz dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod następującym adresem: <https://zsrr.minrol.gov.pl/reports/8/files> . Natomiast dane dotyczące średnich cen skupu żywca wieprzowego i średnich cen sprzedaży świń dostępne są pod adresem: <https://zsrr.minrol.gov.pl/reports/14/files>

Pyt. 6. Jak zmieniały się wskaźniki produkcyjne i biologiczne w sektorze trzody chlewnej

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świń, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 652/2014, dyrektywy Rady 89/608/EWG i 90/425/EWG i uchylającego niektóre akty w dziedzinie hodowli zwierząt („rozporządzenie w sprawie hodowli zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016 r., str. 66), hodowlę prowadzą uznane związki hodowców, które realizują zatwierdzone programy hodowlane dla danych ras oraz, w przypadku świń, uznane przedsiębiorstwa hodowlane, które realizują zatwierdzone programy hodowlane dla mieszańców. Aktualnie na terytorium Polski dwa podmioty realizują zatwierdzone programy hodowlane dla świń ras czystych:

- Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”: (7 ras, tj.: wielka biała polska, polska biała zwistoucha, puławska, duroc, hampshire, pietrain, wielka biała ojowska).
- Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu (dla ras: złotnicka biała i złotnicka pstra).

Mając na względzie powyższe, przekazuję w poniższej tabeli, dane produkcyjne dla zwierząt hodowlanych, w zakresie o który wystąpiono w interpelacji, otrzymane od:

1) Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”:

Cecha / rasa	wbp	pbz	puławska	duroc	hampshire	pietrain
Liczba prosiąt żywo urodzonych	13,07	12,67	9,75	12,1	11,79	11,94

Liczba prosiąt odchowanych do 21. dnia	11,97	11,64	8,83	10,95	10,47	11,13
Liczba prosiąt odchowanych od jednej lochy w ciągu roku*	26,01	24	15,96	21,84	17,53	21,61
Śmiertelność prosiąt (%)	8,42	8,1	12,5	9,5	11,2	6,8
Przyrost dzienny stand.**						
Knurki (g)	741	756	576	750	Brak danych	703
Loszki (g)	656	669	544	682	642	661
Zużycie paszy SKURTCZ za 2024 (dane IZ)	3,4	3,27	3,92	2,96	Brak danych	3,05

* W najlepszych stadach hodowlanych można otrzymać po 30 i więcej prosiąt od lochy w ciągu roku, co potwierdza rzeczywisty potencjał produkcyjny loch.

** Przyrostyienne standaryzowane na wiek 180 dni. (zgodnie z metodyką oceny przyżyciowej). Jest to przyrost dzienny zwierzęcia hodowlanego (nie w tuczu), który pozwala na harmonijny wzrost i rozwój zwierząt hodowlanych i umożliwia porównywanie zwierząt między sobą.

2) Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu:

Cecha / rasa	złotnicka biała	złotnicka pstra
Liczba prosiąt odchowanych od jednej lochy w ciągu roku	7,07	6,64
Śmiertelność prosiąt (%)	7	7

Średni przyrost dzienny (g)	496	460
-----------------------------	-----	-----

Skalę korzystania z materiału hodowlanego i genetyki pochodzącej z kraju oraz z importu można ocenić na podstawie otrzymywanych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2025 (Dz.U. z 2024 r. poz. 1653, z późn. zm.) od podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność w zakresie pozyskiwania, konfekcjonowania, przechowywania lub dostarczania nasienia knurów sprawozdań RRW -18 o liczbie porcji nasienia knurów wprowadzonych do obrotu.

Według danych za II półrocze 2025 r., liczba porcji nasienia jest następująca:

- 758 044 – liczba porcji nasienia knurów ras i mieszańców polskiej hodowli
- 246 719 - liczba porcji nasienia knurów ras i mieszańców pochodzących spoza Polski.

Pyt. 7. Jak wygląda pełny bilans gospodarczych skutków ASF dla polskiego sektora trzody chlewnej od pierwszego wystąpienia choroby w Polsce?

Pyt. 9 Jak Ministerstwo ocenia stan organizacyjny i kadrowy Inspekcji Weterynaryjnej w kontekście walki z ASF i obsługi gospodarstw utrzymujących świnie?

Dane dotyczące ognisk ASF u świń i dzików, podejrzeń wystąpienia choroby, liczby zabitych zwierząt, zasięgu obszarów objętych ograniczeniami wysokości wypłaconych odszkodowań oraz kosztów poniesionych przez Inspekcję Weterynaryjną (IW) są w dyspozycji Głównego Lekarza Weterynarii.

Należy podkreślić, że ASF jest jednym z najpoważniejszych wyzwań epizootycznych, z jakimi mierzy się Polska i wiele państw europejskich. Walka z chorobą wymagała wdrożenia kosztownych działań obejmujących bioasekurację, monitoring, wypłatę odszkodowań, działania weterynaryjne oraz ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa.

Ministerstwo dostrzega obciążenia, jakie ponieśli producenci świń, w szczególności związane z dodatkowymi wymogami bioasekuracyjnymi, ograniczeniami handlowymi oraz funkcjonowaniem w obszarach objętych restrykcjami.

Aktualnie czynności szacowania prowadzone są na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz. U. poz. 1795) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 marca 2026 r. w sprawie szacowania zwierząt oraz zniszczonych z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej produktów pochodzenia zwierzęcego, materiału biologicznego, pasz i sprzętu (Dz.U. poz. 350).

Jednocześnie uwzględniając utrudnienia identyfikowane w czasie stosowania przepisów dotyczących odszkodowań przyznawanych przy zwalczaniu chorób zwierząt odnoszące się do procesu wyceny zwierząt oraz ustalania wysokości należnych rekompensat podjęto prace nad przygotowaniem podstaw do reformy systemu takich odszkodowań w szerszym zakresie.

W ramach tych prac Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowy Instytut Badawczy (IERiGŻ-PIB) realizuje aktualnie zadanie pn. Reforma systemu odszkodowań przyznawanych w procesie zwalczania chorób zwierząt.

Pyt. 8. Czy Ministerstwo przeprowadziło analizę działań podjętych przez inne państwa UE, którym udało się ograniczyć lub wyeliminować ASF, w szczególności przez Czechy i Belgię?

Działania w zakresie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (ASF) prowadzone są na terytorium Polski przez organy IW pod przewodnictwem Głównego Lekarza Weterynarii w oparciu o obowiązujące prawodawstwo krajowe i UE.

Należy podkreślić, że przyjęte w ww. dokumentach rozwiązania zostały wypracowane na poziomie eksperckim w oparciu o badania naukowe oraz doświadczenia poszczególnych państwa członkowskich UE. Ponadto w razie potrzeby Komisja Europejska (KE) przeprowadza aktualizację przepisów i wytycznych w oparciu o normy międzynarodowe, oceny naukowe (przede wszystkim prezentowane przez EFSA), najlepsze praktyki i doświadczenia państw członkowskich UE i innych państw oraz misje i zalecenia EUVET.

Równocześnie ustalanie ogólnych kierunków działania IW w zakresie zwalczania nie tylko ASF, ale także innych chorób zwierząt, w tym wydawanie instrukcji i opracowywanie procedur, to domena GLW. Wsparcia w tym zakresie udziela temu organowi Rada Sanitarno - Epizootyczna oraz Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach. Wnioski Rady oraz opinie Instytutu wspierają podejmowanie decyzji opartych na analizie danych epidemiologicznych i naukowych.

Współpraca z właściwymi organami weterynaryjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej, Komisją Europejską oraz Światową Organizacją Zdrowia Zwierząt (WOAH) odbywa się na bieżąco. Współpraca obejmuje wymianę informacji epidemiologicznych, koordynację działań związanych z monitorowaniem sytuacji epizootycznej, uzgadnianie środków kontroli oraz wspólne działania dotyczące regionalizacji obszarów objętych ograniczeniami. Ważnym elementem współpracy jest również wymiana doświadczeń i wiedzy eksperckiej pomiędzy służbami weterynaryjnymi oraz instytutami badawczymi, co przyczynia się do doskonalenia metod diagnostycznych, oceny ryzyka i skuteczniejszego zwalczania ASF.

Pyt. 10. Proszę o sporządzenie pełnego wykazu najważniejszych polskich i unijnych aktów prawnych regulujących produkcję trzody chlewnej

Pełny wykaz aktów prawnych regulujących produkcję trzody chlewnej znajduje się w oficjalnej bazie aktów prawnych Unii Europejskiej dostępnej pod następującym adresem:

<https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html?action=update&qid=1784030348108>

Wykaz ten umożliwia wyświetlenie pełnej treści aktu prawnego, datę przyjęcia wejścia w życie wraz zakresem regulacji, publikatorem i wszystkimi zmianami aktu. Akty prawne wymagające wdrożenia do prawa polskiego implementowane są zgodnie z Regulamin pracy Rady Ministrów określającym sposób postępowania i opracowywania dokumentów rządowych, w tym ich uzgadniania, przeprowadzania konsultacji publicznych i opiniowania, a także sporządzania w uzasadnieniu do dokumentu rządowego oceny skutków regulacji.

Przebieg procesu legislacyjnego oraz wykaz wszystkich krajowych aktów prawnych regulujących rynek wieprzowiny, w tym Dzienniki Ustaw dostępne są na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

<https://rcl.gov.pl/>

Pyt. 11. Czy Ministerstwo posiada obowiązującą, formalnie przyjętą strategię rozwoju produkcji trzody chlewnej w Polsce?

Rynek trzody chlewnej uwzględniany jest przez Ministerstwo w polityce rolnej. Oprócz monitoringu sytuacji rynkowej, na bieżąco analizowane są możliwości i uruchamiane instrumenty inwestycyjne i wsparcia. Producenci świń zainteresowani rozwojem swojej produkcji mogli i mogą korzystać z szeregu interwencji przewidzianych w Krajowym Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, wsparcia krajowego i unijnego. Aktualnie trwają prace dotyczące założeń strategii rozwoju sektora produkcji zwierzęcej w Polsce. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, realizuje zadanie „Założenia strategii rozwoju sektora produkcji zwierzęcej w Polsce – koordynacja debaty publicznej”. Celem tego zadania jest:

- opracowanie diagnozy uwarunkowań rozwoju sektora produkcji zwierzęcej w Polsce (rynkowych, regulacyjnych, środowiskowych i strukturalnych) wraz z identyfikacją kluczowych ograniczeń i czynników ryzyka,
- ocena adekwatności obecnych instrumentów wsparcia w ramach WPR oraz sformułowanie propozycji kierunków/interwencji w nowych ramach po 2027 r.,
- zdefiniowanie strategicznych dylematów rozwojowych sektora oraz przygotowanie wariantowych ścieżek rozwoju i polityki (scenariusze) wraz z kryteriami porównawczymi,
- koordynacja debaty publicznej: mapowanie interesariuszy, zebranie i synteza stanowisk, wypracowanie obszarów konsensusu i rozbieżności oraz przełożenie wniosków z konsultacji na warianty polityki.

Wynikiem będzie zestaw wariantów polityki (2–3 scenariusze) wraz z opisem konsekwencji, ryzyk wdrożeniowych oraz propozycją instrumentów (w tym w odniesieniu do ram WPR po 2027 r.).

Jednocześnie Komisja Europejska przyjęła w dniu 7 lipca 2026 r. dokument „Strategia dla produkcji zwierzęcej”, którego celem jest stworzenie długoterminowych ram dla konkurencyjnego, odpornego i zrównoważonego sektora, przy uwzględnieniu różnorodności modeli produkcji w UE. Strategia ma zwiększyć przewidywalność, wspierać inwestycje i wzmacniać odporność sektora, a także ukierunkować odpowiednie wykorzystania WPR i innych instrumentów finansowych.

Pyt. 12. Jakie instrumenty wsparcia dla producentów trzody chlewnej zostały uruchomione od 1 stycznia 2006 r.

Od 1 stycznia 2006 r. producenci działający w sektorze wieprzowiny mogli korzystać z licznych instrumentów wsparcia realizowanych zarówno ze środków krajowych, jak i unijnych, w szczególności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, w tym Sektorowego Programu Operacyjnego na lata 2004-2006, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027. Wsparcie obejmowało m.in. płatności bezpośrednie, działania inwestycyjne, pomoc nadzwyczajną związaną z sytuacjami kryzysowymi, działania na rzecz dobrostanu zwierząt, ochrony zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich, bioasekuracji, zarządzania ryzykiem oraz poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych. Wsparcie było i jest realizowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych instrumentów wsparcia dostępne są w dokumentacji opublikowanej na stronach internetowych MRiRW oraz ARiMR:

- <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/plan-strategiczny-dla-wspolnej-polityki-rolnej-na-lata-2023-27>
- <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/-program-rozwoju-obszarow-wiejskich-2014-2020-prow-2014-2020>

- <https://www.gov.pl/web/arimr/roznicowanie-w-kierunku-dzialalnosci-nierolniczej3>
- <https://www.gov.pl/web/arimr/sektorowy-program-operacyjny---rolnictwo-2004-2006>
- <https://www.gov.pl/web/arimr/sprawozdania-z-dzialalnosci-agencji-restrukturyzacji-i-modernizacji-rolnictwa>
- <https://www.gov.pl/web/arimr/platnosci-bezposrednie2>
- <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/platnosci-bezposrednie-do-2022>
- <https://www.gov.pl/web/arimr/platnosci-bezposrednie3?page=1&size=10>

W latach 2006 – 2025 obowiązywały następujące akty prawne, na podstawie których udzielana była pomoc w ramach pomocy krajowej:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. Nr 22, poz. 121, z późn. zm.).
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (Dz.U. Nr 77, poz. 514 i Nr 250, poz. 1868 oraz z 2008 r. Nr 8, poz. 42 i Nr 107, poz. 680).

Aktualnie obowiązuje rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. z 2015 r. poz. 187 z późn. zm.)

Szczegóły dotyczące poszczególnych programów w latach 2006 – 2025 znajdują się w załączonych sprawozdaniach z działalności Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Pyt. 13. Czy Ministerstwo oceniało skuteczność dotychczasowych programów wsparcia sektora trzody chlewnej?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco monitoruje sytuację w poszczególnych sektorach produkcji zwierzęcej oraz analizuje efekty funkcjonowania wdrażanych instrumentów wsparcia. Ocena poszczególnych działań prowadzona jest

m.in. na podstawie dostępnych danych statystycznych, informacji pochodzących od ARiMR, wyników ewaluacji programów, a także wniosków płynących z konsultacji z organizacjami branżowymi, organizacjami rolniczymi i samorządem rolniczym. Uzyskane informacje są wykorzystywane przy projektowaniu i ewentualnym modyfikowaniu instrumentów wsparcia, tak aby odpowiadały one aktualnym potrzebom producentów oraz uwarunkowaniom rynkowym.

Pyt. 14. Jakie postulaty dotyczące trzody chlewnej zgłaszały w latach 2021-2026 organizacje rolnicze, branżowe i samorząd rolniczy?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco współpracuje z organizacjami rolniczymi, branżowymi oraz samorządem rolniczym. W latach 2021–2026 w ramach prowadzonych konsultacji, spotkań roboczych oraz innych form współpracy zgłaszane były liczne postulaty odnoszące się do poszczególnych sektorów produkcji zwierzęcej. Wszystkie zgłaszane wnioski i propozycje są analizowane przez MRiRW pod kątem możliwości ich wdrożenia, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa krajowego i unijnego, dostępnych środków finansowych oraz kierunków polityki rolnej.

Pyt. 15. Czy Ministerstwo analizowało relacje ekonomiczne w łańcuchu dostaw wieprzowiny?

W Polsce zadania wynikające z przepisów unijnych w zakresie monitorowania i zwiększania transparentności rynku rolno-spożywczego realizowane są przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi za pośrednictwem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej (ZSRIR), funkcjonującego już od blisko 25 lat. System ten stanowi podstawowe narzędzie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji o aktualnych i historycznych cenach produktów rolno-spożywczych na poszczególnych etapach krajowego łańcucha dostaw żywności. Link do strony Systemu z dostępnymi informacjami: <https://zsrir.minrol.gov.pl>

W związku z wejściem w życie nowych przepisów unijnych od 2021 r. został rozszerzony zakres krajowych badań rynkowych w zakresie produktów rolno-spożywczych. Objęto nimi m.in. dodatkowe grupy produktów oraz włączono do systemu raportowania podmioty handlu detalicznego. Dzięki temu pozyskiwane są

informacje dotyczące cen podstawowych produktów na kolejnych etapach obrotu, od producenta rolnego, poprzez przetwórstwo i handel hurtowy, aż po handel detaliczny.

Biuletyn informacyjny dotyczący Rynku wieprzowiny zawiera informacje o cenach na różnych etapach obrotu rynkowego, obejmujące nie tylko średnie ceny zakupu (skupu) żywca wieprzowego od producentów, ale również ceny sprzedaży półtuszy i elementów mięsa wieprzowego przez zakłady ubojowe i przetwórcze, a także ceny zakupu wybranych produktów wieprzowych przez sieci handlowe. Ponadto publikowane są, porównania cen krajowych i w innych państwach UE oraz analizy zmian cen w czasie. Dzięki temu rolnicy i inni uczestnicy rynku mają dostęp do publicznie dostępnych informacji obrazujących relacje cenowe pomiędzy kolejnymi ogniwami łańcucha dostaw, co istotnie zwiększa przejrzystość rynku.

ZSRIR pełni ważną rolę w analizie sytuacji rynkowej, umożliwiając obserwację zmian cen i relacji cenowych na kolejnych etapach łańcucha dostaw żywności. Należy jednak podkreślić, że system ten nie monitoruje bezpośrednio marż osiąganych przez poszczególne podmioty gospodarcze. Gromadzone dane dotyczą przede wszystkim cen zakupu i sprzedaży określonych produktów. Tym samym ZSRIR pozwala analizować proces transmisji cen w łańcuchu żywnościowym.

Ministerstwo zgłasza do właściwego w sprawie badania relacji rynkowych w łańcuchu dostaw Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wnioski o zbadanie praktyk rynkowych oraz zachowań przedsiębiorców w stosunku do dostawców świń. Ostatnie wystąpienie do UOKiK w sprawie rynku wieprzowiny miało miejsce w maju br. Ministerstwo zwróciło się z prośbą o zbadanie czy na rynku wieprzowiny stosowane są praktyki mające znamiona zмовы cenowej, czy w relacjach producent – przetwórcza żywca wieprzowego zachodzą nieuczciwe praktyki handlowe.

Pyt. 16. Jakie zagrożenia dla krajowej produkcji trzody chlewnej Ministerstwo identyfikuje w perspektywie do 2030 i 2035 r.

Wyzwania dla produkcji trzody chlewnej dotyczą wielu obszarów, które mają bezpośredni wpływ na opłacalność i ryzyko produkcyjne. Brane są pod uwagę przede wszystkim zmienność cen skupu świń, kosztów produkcji oraz występowanie

afrykańskiego pomoru świń. Rynek wieprzowiny podobnie, jak pozostałe kierunki produkcji zwierzęcej stoi przed wyzwaniami związanymi z dużą presją społeczną na zrównoważone metody produkcji, ochronę klimatu i środowiska. W środowisku coraz większej globalizacji i liberalizacji handlu zagrożeniem dla rynku jest coraz większa konkurencyjność dla unijnej wieprzowiny, trudności w handlu związane z nieuznawaniem regionalizacji w zakresie ASF czy odbudowa krajowej produkcji na rynku chińskim.

Afrykański pomór świń (ASF) pozostaje jednym z najpoważniejszych zagrożeń epizootycznych dla sektora produkcji trzody chlewnej w Polsce i w Europie.

Kluczowym wyzwaniem w dalszym ograniczaniu rozprzestrzeniania się ASF pozostaje utrzymywanie się wirusa w populacji dzików. Dzikie stanowią naturalny rezerwuár choroby, a przemieszczanie się zakażonych zwierząt oraz obecność padłych dzików zakażonych wirusem sprzyjają utrzymywaniu się ASF w środowisku i zwiększają ryzyko przeniesienia choroby do gospodarstw utrzymujących świnię. Z tego względu szczególne znaczenie mają działania związane z monitoringiem populacji dzików, poszukiwaniem i usuwaniem padłych zwierząt oraz ograniczaniem możliwości kontaktu dzików ze świnią utrzymywanymi w gospodarstwach (bioasekuracja).

W związku z tym konieczne było wdrożenie wielu środków, które są stosowane w odniesieniu do zwierząt wolno żyjących (np. badania, odstrzały sanitarne zarządzane przez lub na wniosek organów IW, usuwanie padłych zwierząt, kontrola migracji itp.). Realizacja wielu z tych zadań wymaga współpracy m. in. z Ministerstwem Klimatu i Środowiska, Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe, Polskim Związkiem Łowieckim oraz Inspekcją Ochrony Środowiska.

Ważnym aspektem jest również utrzymywanie odpowiedniej bioasekuracji w gospodarstwach.

W zakresie ograniczeń w stosowaniu leków weterynaryjnych i antybiotyków Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie identyfikuje zagrożeń dla krajowej produkcji trzody chlewnej w zakresie ograniczeń w stosowaniu przeciwdrobnoustrojowych produktów leczniczych u zwierząt.

Ograniczone i rozważne stosowanie przeciwdrobnoustrojowych produktów leczniczych u zwierząt ma na celu ograniczenie ryzyka rozwoju oporności drobnoustrojów, która stanowi coraz większy problem zdrowotny w Unii Europejskiej i na świecie.

Wprowadzane ograniczenia są konieczne i mają na celu zagwarantowanie najwyższego poziomu ochrony zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt oraz ochrony środowiska.

W kontekście ostatnio dyskutowanych umów handlowych (z Ukrainą, krajami Mercosur, Meksykiem, Nową Zelandią, Australią, Indonezją, Malezją, Tajlandią, Filipinami, Indiami) sektor wieprzowiny w UE raczej nie był wskazywany jako szczególnie narażony na ryzyko nadmiernego importu z tych kierunków (w porównaniu z na przykład sektorem wołowym, drobiowym czy cukrowym). Niezależnie od tego MRiRW opowiada się za ścisłym monitorowaniem przez KE wpływu zawieranych umów, za większym dostosowaniem produktów importowanych do standardów produkcji UE, za uwzględnianiem w umowach oraz w przepisach unijnych postanowień umożliwiających skuteczne działania w razie nadmiernego importu powodującego zagrożenia dla krajowej produkcji, za pogłębieniem analiz skumulowanego wpływu umów na sektor rolny UE.

Umowy handlowe UE z krajami trzecimi, ze względu na przyznanie preferencji taryfowych w dostępie do rynku UE na objęte umową produkty, umożliwiają obniżenie ich ceny oferowanej na rynku i tym samym zwiększają konkurencyjność importu w porównaniu z produkcją krajową. Może to prowadzić do wzrostu importu i problemów rynkowych. Jednocześnie oferują określone preferencje taryfowe i inne ułatwienia w dostępie do rynków krajów trzecich, co może być korzystne dla eksportu państw członkowskich UE, w tym Polski.

Umowy handlowe nie uchylają wymogu celnej, weterynaryjnej i fitosanitarnej kontroli granicznej, ani wymogu spełnienia unijnych standardów bezpieczeństwa i jakości żywności. Część unijnych standardów produkcji (np. dobrostanu zwierząt) nie jest obecnie wymagana wobec produktów importowanych, co zniekształca warunki konkurencji. Polska stale zwraca uwagę na konieczność dostosowania produktów importowanych do unijnych wymogów produkcji.

Jeśli chodzi o ocenę zagrożeń i korzyści w związku z zawieraniem umów handlowych jest to stały temat dyskusji na forum Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH). Komisja Europejska w ostatnich latach zlecała kilka analiz skumulowanego wpływu umów na sektor rolny. Wynikał z nich ogólny wniosek, że sektor rolno-spożywczy UE generalnie zyskuje na umowach handlowych, przy czym ocena wpływu w poszczególnych segmentach rynku może się różnić. Wśród beneficjentów liberalizacji handlu wskazywany był najczęściej sektor produktów wysoce przetworzonych, win i alkoholi, mleczarski, wieprzowy. Z kolei wśród sektorów w większym stopniu zagrożonych negatywnymi skutkami liberalizacji wskazywane były sektory mięsa wołowego, cukru, mięsa drobiowego, baraniny i ryżu (dwa ostatnie mają mniejsze znaczenie dla Polski). Jednocześnie Komisja przyznawała, że wykorzystywane w tych analizach metody modelowania skutków liberalizacji przy użyciu modeli ekonometrycznych opierają się na licznych metodologicznych uproszczeniach (ograniczone możliwości modelowania barier pozataryfowych w handlu i implementacji w modelu konkretnych wielkości kontyngentów taryfowych). Każde to podchodzić z pewną ostrożnością do wniosków płynących z tych analiz.

Pyt. 17. Jakie konkretne działania Ministerstwo zamierza podjąć, aby odbudować krajową produkcję trzody chlewnej

W chwili obecnej trwa proces dotyczący analizy i ukierunkowania instrumentów wsparcia w ramach Wspólnej Polityki Rolnej po 2027 r. Sektor produkcji zwierzęcej będzie uwzględniany w tych pracach mając na uwadze definiowane potrzeby i wyzwania, w tym potrzebę wzmacniania i zachowania potencjału produkcyjnego rolnictwa.

W wyborze instrumentów wsparcia będą brane pod uwagę m.in. przeprowadzony proces konsultacji, scenariusze zdefiniowane w pracach prowadzonych przez IERiGŻ w ramach przygotowania założeń do strategii rozwoju produkcji zwierzęcej w Polsce oraz przyjęta przez Komisję Europejską Strategia dla produkcji zwierzęcej.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. Pogłowie świń i zmiany w strukturze produkcji świń (dane ARiMR)
2. Koszty produkcji wybranych produktów zwierzęcych w latach 2025–2026 (dane IERiGŻ-PIB)
3. Dochody gospodarstw rolnych wyspecjalizowanych w chowie trzody chlewnej (dane IERiGŻ-PIB)
4. Sprawozdania z działalności Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów